

DPH 2004: pomník sociální demokracie

02.Června 2004 Josef Bíža

Staří Římané měli neobyčejný cit pro právní myšlení. Z jejich kultury žije Evropa dodnes. „Zákon má být stručný, aby si jej nezkušení lidé snáze zapamatovali,“ radí filosof Seneca v Dopisech Luciliovi. To bylo v druhé polovině prvního století. Co asi by si Seneca pomyslel dneska, kdyby se mu tak dostal do ruky Zákon o dani z přidané hodnoty? Nepochybně by se zděsil houště 113 paragrafů, z plných sta stran našlapaného textu. S pobavením se zato v úvodním § 3 dočteme, že pro účely tohoto zákona jsou z území členských států (Evropské unie) mimo jiné vyloučeny: ze Spolkové republiky „ostrov Helgoland“, z Itálie „italské vody jezera Lugano“, z Řecka „hora Athos“ (obývaná řeckými ortodoxními mnichy). Mimoděk se vnucuje otázka, zda v obdobném řeckém zákoně o dani z přidané hodnoty někdy bude na oplátku vyloučen z Čech třeba Říp nebo na Moravě svatý Hostýn. Žerty stranou! Stále ale platí paradox: čím je zákon podrobnější, tím méně se v něm lidé (i právníci!) vyznají a tím více se v něm nabízí skulin, jak a kudy z něho vyklouznout.

Tak například § 4, odst. 3 si dá práci, že „novým dopravním“ prostředkem se rozumí dopravní prostředek, který byl dodán do 3 měsíců, v případě pozemního motorového vozidla do 6 měsíců ode dne prvního uvedení provozu nebo má najeto méně než 6000 km v případě pozemního motorového vozidla, u lodi najeto méně než 100 hodin, u letadel nalétáno méně než 40 hodin.“ Jenže stačí jednoduchý trik – a celá daň z přidané hodnoty jde k čertu, jak nám to v minulých dnech názorně a s plnou adresou předvedla televize. Stačí, aby se v osobním automobilu jednoduchou jakoby mříží oddělil nákladní prostor – a ejhle, z luxusního vozu je rázem užitkový automobil. DPH čáry--máry--fuk! a hned je auto o hezkých pár set tisíc levnější. Nápad si pochvalují jak prodejci, tak kupující a obchod se jen točí. A co na to ministerstvo financí?

Situaci monitorujeme, ale nic proti tomu nemůžeme podnikat, protože normy Evropské unie to dovolují. Od začátku roku se takto už prodalo asi 1500 vozů. Podle odhadu může konečná ztráta na dani činit 600 mil. korun, kdo ví?

Daleko více nesrovnalostí ukáže praxe, protože samo rozdělení sazby daně u zdanitelného plnění (§ 47) na základní sazbu 19 % a na sníženou sazbu 5 % podle příloh č. 1 a č. 2 dává chytrým hlavičkám netušené možnosti.